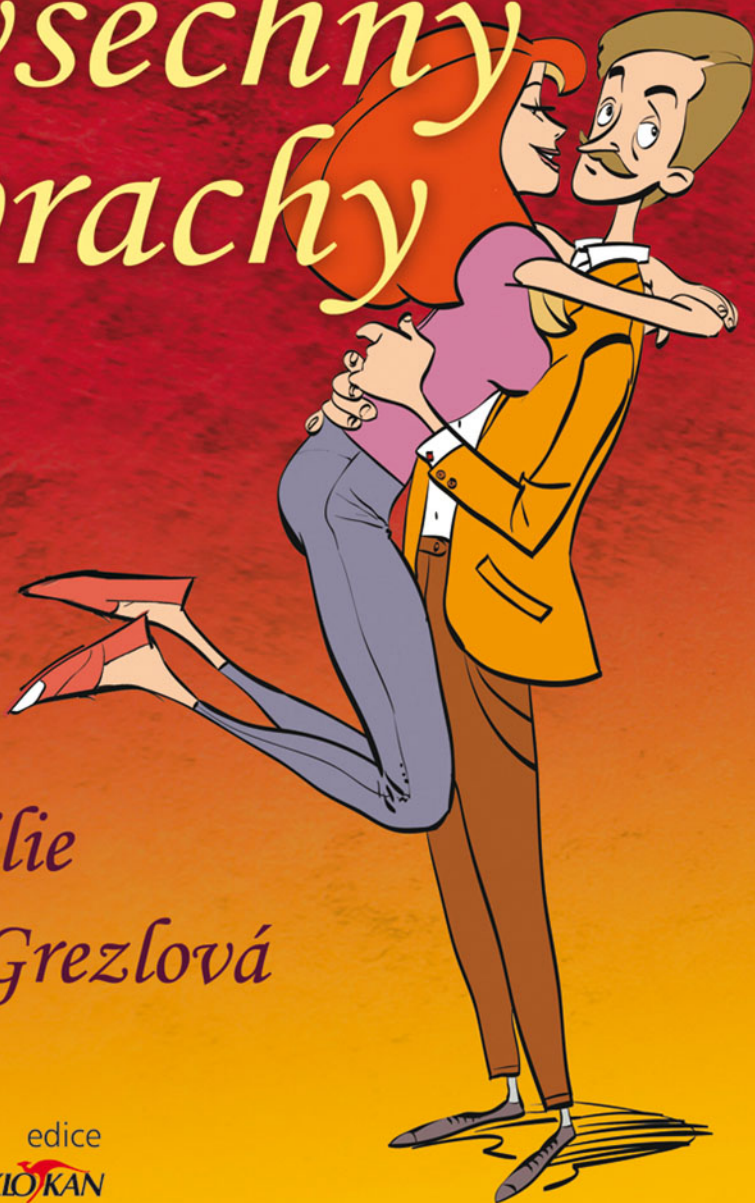

Dárek za všechny prachy

Román

Otilie

K. Grezlová

AL
press

edice

KLOKAN

Dárek za všechny prachy

*Otilie
K. Grezlová*

Román

edice
KIO/KAN

Copyright © Otilie K. Grezlová, 2017
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.

Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Otilie K. Grezlová, 2017

Redakční úprava Lukáš Foldyna

Grafická úprava obálky Tomáš Řízek

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek, v edici
Klokan, 2017

shop@alpress.cz

Vydání první

ISBN 978-80-7543-520-0 (pdf)

*Tuto knihu věnuji dvěma dobrým duším.
Evě Francové za to, že kdysi pronesla větu,
která mě k jejímu napsání inspirovala.
A Janě Vlčkové, koňarce tělem i duší,
za dva z nepřeberného množství jejích zážitků,
které jsem do knihy nemohla nezařadit.*

*Ne všechny postavy a události v této knize
jsou smyšlené. Některé jsou velmi reálné,
takže podobnost postav či událostí
s těmi skutečnými opravdu není náhodná.*

1. kapitola

ADAM

Začíná se od Adama

Jsem Adam. Adam Bendl.

Jinak AB. Ve škole mi říkali Abeceda.

Tady je můj profil:

Věk: 31 let

Vzdělání: učební obor s maturitou, automechanik

Zaměstnání: učitel (a spolumajitel) autoškoly

Záliby: sex, sex, sex, auta, sexsexsex, cyklistika, sex, trochu běžky, sex, sex

Jo, takovej jsem já. Chutný chlapec. Slušňák. Galantní. Samozřejmě k ženám a dámám všeho věku. Prostě baby se mi líbějí. Nejen platonicky. Já jim taky. Takže si můžu vybírat a o přízeň nemám nouzi.

Nevypadám nejhůř. Na výšku metr osmdesát. Na váhu devadesát. Nabušený testosteronem. Když má někdo tu čest a zmáčkne mi *musculus sartorius* nebo *musculus triceps brachii*, tak zjistí, že nejsem žádná rozkynutá bečka, ale pořádně tvrdý chlap. Jo, fakt tvrdý. Někdy i ještě víc.

Ty latinský názvy mám od strejdy Ludvíka, tátova bráchy. Je ortoped ve špitále. Umí opravovat lidi. Slíbil, že to mám u něj jistý, kdyby. Přednostně. Proč ne. Já umím opravovat auta. Taky to u mě má jistý.

Co mě nebavilo a nebaví: učit se, učit se, učit se. Na rozdíl od... toho... no, protože mě nebavilo se učit, tak nevím, kdo s tím přišel. Ale třeba na rozdíl od našich. Myslím rodičů. A ségry. Jo, mám ségru. Ale vezmu to teda popořádku, ať v tom nenadělám binec.

Naši. Máma, táta, ségra. Máti Eva šéfuje knihovně zdejší guberniální univerzity. Kde k ní tohle město přišlo, bůh ví. Je od táty o pár let mladší – mluvím už zase o mámě. Snad letos – já to tak moc nevedu – by měla jít do důchodu. Nevypadá na to. I když je to moje máma, tak ji objektivně posuzuju jako kočku. Fakt, nebejt to moje máma, tak se za ní na ulici i ohlídnu.

Fotřík je v důchodu, celej život dělal konstruktéra. Děsná představa, pořád u jednoho podniku, akorát že se změnil vlastník a název, pořád stejná práce. Jo, je pravda, že prkno vyměnil za počítač. To by mi asi krutě hráblo. Už teď to mám pestřejší, od automechanika přes řidiče k učiteli autoškoly. Doufám, že je to jen další přestupní stanice. Táta se do důchodu děsně těšil, podle mě se ale seknul v odhadu. Řekl bych, že se nudí.

A ještě Hana. Hanička, Hančí. Jako moje ségra. Je o tři roky mladší a vyvedla se po rodičích, protože je studovaná. Doktorka. Internistka. Takže o moje zdraví se mi má kdo postarat. A udělala ze mě strejce. Nejdřív mě ty dvě její husopasky uctivě oslovovaly strýčku. Když něco chtěly, tak strýčínku. Pak strejdo. Potom Adame. A když si ze mě dělají prču, tak jsem Áda. A když už mě jo chtějí rozpálit do běla, tak se důvěrně ptají, kde mám Evu. V ráji, tvrdím. Nebo taky v háji. Jak kdy. Nehledě na to, že mi stačí máti Eva.

Jo, a mám rád sex.

No a teď k tomu, jak vypadám. Když se člověk na někoho podívá, tak asi nejdřív na obličej. No, dobře, pro některý chlapy jsou při pohledu na ženský magnetem jiný

místa, já jsem v tomhle konzervativní. Nemám vyhraněný typ, to je podle mě blbost, musí mě zaujmout. Něčím. Třeba tím, že má trochu křivej nos, ale kdybyste ho narovnali, už to nebude ono. Já posuzuju každou babu komplexně s důrazem na detail.

Ale fakt nemůžu za to, že mám tvář něco jako klasická antika. Jednou jsem někde četl o klasickým obličejích, o poměru výšky čela, nosu a brady a šířky lícních kostí a nějak se do toho zamotaly ještě čelisti, tak jsem se s tím popasoval a ta tabulka na mě byla jak dělaná. Pro sichr jsem to ještě prokonzultoval s tátou, jestli nedělám někde botu – no, to jsem si dal. Jasně, klasická tvář, měl jsem pravdu. Jenže naši, a nejvíc Hančí, to pojali jako obrovskou šou a chechtali se tomu ještě za půl roku. Ke cti jim slouží, že to nikde jinde neventilovali, tak to zůstalo pod kobercem. Myslím, že už je jasný, jak vypadám.

Jen dodám, že k tomu ještě patří modré oči tak trochu jako Paul Newman, Robert Redford a Franco Nero dohromady a sytě hnědý vlasy. Nejsou ani kudrnatý, ani rovný. A je jich na dvě hlavy. Kvůli těm vlasům mně Hančí někdy nemůže přijít na jméno. Klidně bych jí kus dal, protože na ségru už jich tolik nezbylo a jako na potvoru je má rovný, takže s nima má dost práce. A já vlastně taky.

Jsme zkrátka taková normální rodinka. Fakt držíme při sobě, máme se rádi a neprovázejí nás žádný skandály. Na základce jsem naše asi trochu prudil tím, že mě nebavilo učení. Když mi dá někdo něco rozmontovat, já to zase složím a bude to fungovat ještě líp. V tomhle směru jsem byl strašně zvědavý. Cokoliv, co se hejbá, je z něčeho složený, to mě vrcholně zajímalo. Teď jsem si uvědomil, že možná proto mám tak rád ženský. Je to trochu podobný. Jo, abych nezapomněl, mám rád sex.

„Adame, uč se,“ nabádala mě máma. „Jaké máte na zítřka úkoly? Podíváme se na ně spolu, jo?“

Někdy jsem jí udělal radost. Nakonec to obvykle dopadlo tak, že svižně spočítala rovnice, vyřešila slovní úlohy, napsala sloh, překlad z angličtiny i do angličtiny, zatímco já tiše seděl, nudil se a trpěl. Snažila se mě zkoušet z dějepisu, chemie a kdoví z čeho, a když jsem nevěděl, což byla tak polovina otázek, vypálila odpověď a ještě nějaký výklad přidala. Podezíral jsem ji, jestli si to neplete s účastí v nějaký vědomostní soutěži.

Přitom jsem se někdy i snažil, poslouchal jsem ji, co říká, abych si to zapamatoval a byl taky ve škole za hvězdu, ale druhý den – co druhý den, už před spaním – jsem zase nic nevěděl. Všechno mi to z hlavy hned vylítalo. Ovšem jak mám před sebou třeba hromadu koleček, spirálek, pružinek s tím, že to kdysi byl budík, tak za půl hodiny je z toho budík. Většinou. Tady si nemusím pamatovat nic. Jde mi to samo.

Pak přišla doba, kdy si pokračovatel rodu, tím myslím sebe, měl zvolit budoucí povolání. Nebo alespoň cestu k němu vedoucí. To tenkrát byli naši ve při, neb nemohli vymyslet, co se mnou. Pravda, na toto téma se mnou zapředli konverzaci a ke svý lítosti se jen utvrdili v tom, že do školních škamen ani omylem. Chci se něčím vyučit a makat rukama. Teda nejen, hlavu do toho samozřejmě zapojím taky. V tu dobu už jsem byl cvok do aut, nejvíc mě zajímaly motory. Dost jsem toho o nich věděl. Časopisy, internet, knihy, naši tenkrát žasli, že čtu. A že si to pamatuju! U večere jsem jim zapáleně vykládal, jak pracuje katalyzátor, popisoval vstřikování paliva do motoru, jak je komplikovaná elektrická soustava – a oni byli absolutně mimo. Dokonce jsem měl pocit, že na ně mluvím nějakým jiným jazykem.

„Jak to, že toho o autech tolik víš?“ zeptal se přísně táta, skoro jako kdybych měl nějaký malér.

„Vzdělávám se. Průběžně po večerech, zatímco vy pracujete.“ Ne, opravdu jsem neřekl: „... zatímco vy se dí-

váte na televizi.“ To bych musel žít v jiný rodině. Táta Zbyněk si nejraději četl tlustý knihy nebo různojazyčný časopisy a máma Eva dělala ty své korektury. Přiznám se, že jsem to moc nechápal, to slovo už vůbec ne, a dost dlouho jsem si myslel, že říká kolektory. Jen jsem nemohl přijít na to, proč kolektura znamená, že civí do papírů a občas tam hrábne fixou a udělá nějakou muří nohu. Já jsem chápal jen kolektor.

V naší rodině totiž televize chyběla. Teda nechyběla. Jen se nepouštěla. A kdoví, jestli by vůbec ještě hrála. Naštěstí jsme v tomhle směru já i Hančí byli dostatečně saturovaný u babičky a dědy, takže jsme si v mateřský školce neudělali ostudu tím, že bychom tam poprvé viděli televizi a vyděšeně ječeli, jak tam ty maličký lidičky můžou žít. Je ale pravda, že Hančí na to doplatila. No dobrá, určitě nedoplatila, přeháním, jen neměla lhát. V osmičce se tak připravila o první lásku. Její spolužák bydlel kousek od nás a každý ráno na ni čekal na rohu. Zasvěceně se bavili o včerejším týví pořadu, no a když byly nějaký hokejový mače, tak to hluboce rozebírali. Jak to mohla Hančí rozebírat? Jednoduše. Ráno vždycky brnkla babičce a ta jí pověděla čtyři pět klíčovejch vět, absolutně použitelných a zasvěcených. A protože ségra měla hlavu, tak si je zapamatovala a pak je použila a vtipně obměňované točila dokola.

Na začátku devítky už ji to přestávalo bavit, pravda, babičku taky, přece jen by se někdy ráda podívala i na něco podle svého gusta. A tak se Hančí rozhodla jít s pravdou ven. Soudila, že je-li jeho láska pevná, pochopí a odpustí. Nebyla. Už nikdy na ni nečekal, nikdy ji nepozdravil a nikdy na ni nepromluvil. Ségra to nesla statečně, ale odmítla se o tom bavit. Jen poznamenala, že si z toho vzala do života ponaučení. Bohužel nám dodnes neprozradila jaký.

* * *

A tak jsem se vyučil automechanikem. Ale podmínka byla s maturitou. Docela jsem si cenil toho, že ze mě naši nechtějí mít za každou cenu intoše nebo promovanýho inženýra. Já bych se fakt na nějaký další škole už zbláznil. Tak jsem na tu maturu přistoupil. Co jako? Budou to moje milovaný auta. Za tři roky jsem dostal výučák, přiznávám, zkoušel jsem našim vysvětlit, že by to mohlo stačit, ale... no dobrá. Ve čtvrtáku jsem teda zvládnul tu maturu. S odřenejma ušima. Ale dal jsem ji. No a největší gól teď je, že učím. Jsem učitel autoškoly a taky její spolumajitel.

„Navečeříš se s námi?“ doneslo se do mého pokoje a do mého rozjímání z kuchyně. Jo, na tuhle otázku reaguju spolehlivě. A rychle.

Ke stolu mě nezve manželka, přítelkyně či spolubydlící. Ten hlas patřil mojí mámě Evě.

A mám rád sex.

2. kapitola

EVA

Každý má svou posvátnou mantru

„Co tě trápí, drahá choti?“ zeptal se Zbyněk a odložil časopis i brýle na noční stolek. Můj muž mě prostě zná.

Seděla jsem v posteli, dodělávala korekturu posledních stránek docela pěkné detektivky, jenže místo toho, abych jela po řádcích jak blesk, jsem tupě zírala před sebe.

„Já už nechci děti,“ přiznala jsem.

„Nerozumím?“ dožadoval se bližšího vysvětlení.

„Pochop,“ podívala jsem se na něj zoufale. „Já už nechci mít na krku dítě v podobě třicetiletého chlapa. Chci být konečně zase sama za sebe. Dali jsme potomkům dobrý základ, nestydím se za ně a nebojím se, že nezvládnou život. Ale u Adama začínám mít skoro strach, že se na něm dopouštíme výchovného omylu. Měl by viset na krku někomu jinému anebo se umět postarat o sebe sám. Mám dojem, že na něm tímhle servisem pácháme chybu.“

Zbyněk se tlumeně uchechtl. „Jenže on dobrovolně nepůjde. To si piš. A upřímně – divil bych se mu.“

„Já vím, ty jeho argumenty ‚levnější bydlení pro všechny, úspora energie, tepla‘ jsou neprůstředné.“ Samozřejmě nám na bydlení i jídlo přispíval. Adam nebyl příživník. Vydělával si taky docela slušné peníze. Jenže podle mě to prostě není normální. Ne že by pořád trčel

doma, měl svou partu, často s nimi trávil víkendy, měl skoro pořád nějakou dívku nebo paní, moc se nesvěřoval a mně role vyšetřovatele není vlastní. Jenže doma je absolutně nepoužitelný. Moje snahy naučit ho nějaké základy vaření, skamarádit se s automatickou pračkou, vysavačem a tak podobně se navzdory jeho technickému nadání neselekaly s kýženým ohlasem.

„A nenapadlo tě někdy, že se třeba ženit nechce? Možná máme syna, kterému se líbí žít sám. Jako že nechce žít ve vztahu, chápeš? Vždyť se ho na to můžeme zeptat. Vždycky jsme preferovali otevřenou komunikaci, ne? A vedli jsme k ní i naše děti.“

„Ale já nechci, aby žil sám. Jo, promiň, dělej, žes to neslyšel.“ Plácla jsem blbost. Je to jeho život. Co mám komu dirigovat, byť vlastnímu synovi, jak má žít?

„Netrap se tím. Hlavní je, aby byl šťastný a spokojený. Kdyby ve svém životě chtěl mít ženu, tak ji dávno má. Stála bys snad o to, aby nebyl spokojený, ale měl ženu nota bene jen proto, že si to přejeme, teda že si to přeješ ty? Vezmi si, kolik lidí se muselo smířit s tím, že jejich dítě je gay nebo lesbička,“ snažil se mě utlouct argumenty Zbyněk.

„Taky se ale všichni nesmířili,“ naježila jsem se bojovně.

„A bylo jim to něco platné?“ uchechtl se Zbyněk vítězoslavně. „Nebylo.“

Měl pravdu. Jenže... No dobrá. Potlačím své opečovávací a kvočnovské pudy. To by ale znamenalo, že Adamovi přestanu poskytovat výhradní péči. A to by znamenalo... Ano, to by znamenalo, že jsem se držela své zásady mít v zásobě strategii, ještě lépe v množném čísle. Ale speciálně tuhle strategii si pěstuju jako nejvzácnější orchidej a čas od času jí věnuju maximální péči, takže je stále krásnější. Stále lákavější. Zářivější. Možná nastala vhodná konstelace hvězd, abych svou orchidej představila světu. Čímž myslím svého muže.

„Když už nic jiného, tak ber jako pozitivum,“ pokračoval Zbyněk, „že na základě těch potenciálních nevěst či jak je nazvat, s nimiž se uráčil nás seznámit, můžeme konstatovat, že náš syn má opravdu dobrý vkus.“

„Ještě jsi zapomněl dodat,“ neodolala jsem trochu si rejpnout, když si o to řekl, „že ten dobrý vkus pochopitelně zdědil po tobě.“

„Nezapomněl, jen jsem mlčel, protože jsem věděl, jak zareaguješ. Nezklamala jsi mě, drahá choti. Ale máš pravdu a to, že mám právě tebe, je toho přece důkazem, ne?“

„Díky za lichotku,“ líbla jsem ho na tvář a opřela si hlavu o jeho rameno. „Suma sumárum,“ vzdychla jsem, „bych to shrnula takhle: máme pěkného syna s dobrým povoláním i charakterem, jen se o sebe neumí postarat. Tady jsme pohořeli. A jestli si najde nějakou slečnu, s níž bude žít nebo si ji dokonce vezme, tak ti mám docela strach, aby záhy nepřišla svoji tchyni proplesknout.“

„Možná to vidíš moc černě,“ chlácholil mě můj muž a bohatýrsky si zívł. „Třeba bys byla překvapená, jak to všechno zvládne. On prostě jen nemá šanci nám to dokázat, víš?“

„A právě o to kráčí. Já bych mu ji strašně ráda poskytla,“ ožila jsem, ačkoliv ručička budíku poskočila na 23.25. „Tu šanci, myslím.“

Zbyněk mi dal pusu do vlasů. „Já mám dojem, že jsi o několik koňských délek před mnou. Je to tak?“

Opravdu mě má dobře přečtenou.

V pátek večer jsme si zašli se Zbyňkem do restaurace skoro pro VIP. Samozřejmě s odpovídajícími cenami. Bez rezervace ani omylem. Ale sám velký šéf je Zbyňkův někdejší spolužák.

Dala jsem si daňčí roládu plněnou slaninou, s hříbkovým přelivem, bramboráčky jsem odmítla, přála jsem si poloviční porci hranolků a trochu víc zeleninové oblohy než obvykle. Zbyněk zůstal věrný své tradici a poručil si jelení kýtu se švestkovou omáčkou a k tomu smažené bramborové šišky. Tohle jsme praktikovali od začátku našeho vztahu – zhruba jednou za měsíc do příjemné restaurace nebo kavárny a probrat, co se nám povedlo i nepovedlo, čím jsme si třeba navzájem nechtěně ublížili, najít cestu, jak v čem dál. Fungovalo to vždycky úžasně, člověk prostě mimo domov, byť sebeútlnější, má najednou jiný úhel pohledu.

„Tak povídej,“ vyzval mě Zbyněk, když číšník dolil víno a odnesl vzorně vyjedené talíře. „Jsem opravdu nelíčeně zvědavý, cos vymyslela.“

Můj muž občas používal takové nezvyklé obraty jako „nelíčeně“.

Usmála jsem se. „Vymyslela jsem doslova strategii. A mám prosbu: ať se ti bude zdát sebepraštěnější a sebešílenější, prosím tě mlč a vyslechni mě až do konce. Platí?“

„Platí. Hrob je proti mně žvanil. Budu mlčet. Pro jistotu mi pak řekni, kdy mohu zase použít dar řeči, jo?“ slíbil Zbyněk.

Nadechla jsem se a spustila. Trochu jsem se pousmála, zachytila jsem nenápadný Zbyňkův pohled na hodinky. Mrkla jsem na ně taky. Můj akurátní manžel mi pak sdělí, jak dlouho monolog jeho ženy trval. Bylo mi to jedno.

Po sedmadvaceti minutách jsem se odmlčela. Zbyněk daru řeči nenabyl. Zatím. Po chvíli položil svoji tlapu na moji ruku a stiskl. Cítila jsem teplo jeho ruky a to mě uklidňovalo. Měla jsem pocit, že zažívám nějaké mimoslovní spojení a po těle se mi rozlévalo příjemné teplo a uklidnění. Jasně, musí se tím vším, co jsem mu řekla, probrat. Nemůže mi dát odpověď okamžitě. Ani ji po něm nechci.

„Můžeš mluvit,“ špitla jsem.

Pustil mi ruku a do mě se skoro dala zima. Přitukli jsme si a Zbyněk se mi zadíval do očí. „Víš, já nejsem pro dlouhé rozmýšlení a zvažování. Preferuju rychlá rozhodnutí. Poslouchal jsem tě opravdu pozorně. I když bych několikrát vyletěl a nesouhlasil, tak jsem si to všechno nechal projít hlavou. Sdělují ti, moje milá Evo, že v dlouhodobém horizontu máš pravdu. Naprostou pravdu. A i když bych z nej-různějších důvodů měl výhrady, tak s tím souhlasím.“

Pozdě večer, když Zbyněk zhluboka a pomalu ze spánku dýchal (moje kamarádky se netajily tím, že mě nenávidí. Důvod? Zbyněk nechrápe, nikdy k tomu neměl sklony), jsem si s úlevou připomínala, k čemu jsme dospěli a na čem jsme se shodli. Přiznávala jsem si, že v tak hladký průběh jsem nedoufala. Považovala jsem to za zázrak.

„Až půjdeme do důchodu, tak to tady ve městě zabalíme a stěhujeme se někam do baráčku se zahradou.“ Kolikrát jsem to slyšela? Ani si nepamatuju. Můj muž to měl jako mantru. Samozřejmě jsem té mantrě věřila a opakovala ji svým známým, naše děti ji znaly snad líp než vyjmenovaná slova. Proč taky ne? Byt prodáme, nějaké úspory máme, nic velkého nepotřebujeme, čtyři místnosti budou bohatě stačit, aby se člověk neserval uklízením a zbyl mu čas a elán na zahradu. Na pěstování kytěk a zeleniny, zasadíme nějaké stromky a keře, třeba tam i budou, ta radost z úrody jahod, a jak voní a chutnají čerstvé ředkvičky, o rajčatech nemluvě... A taky budeme mít čas na koníčky.

Malý, hezký domeček někde poblíž, protože kraj, kde jsme žili skoro celý život a kde se nám líbilo, jsme měnit nechtěli, nehledě na to, že zrovna tak jsme nechtěli přijít o pár dobrých přátel. Dobří přátelé zrají, vyzrávají jako víno a je to proces. Nerostou na první švestce.

Samozřejmě jsem se pečlivě připravovala, abych – až se mantra stane skutečností – neztrácela čas, ale hned se chutě dala do díla. Byla jsem jako chodící zahrádkářská encyklopedie, nabušená – z legrace jsem tvrdila, že jsem „vytuněná“ – vědomostmi, protože pár let před důchodem se mou hlavní literaturou staly výhradně knihy s touto tematikou. V knihovně už jsem si vypůjčila snad kdejakou knihu a v počítači jsem měla složku s pečlivě utříděnými soubory, kam jsem doplňovala informace z internetu. A nejen doplňovala, já si je opakovaně četla a dokonce jsem si je i pamatovala. Pochvalovala jsem si, jak užitečné si bystřím paměť. Vida, bylo to k něčemu dobré.

„Co by sis přála k Vánocům? Co by sis přála k svátku, narozeninám...?“ ptával se Zbyněk, i když věděl, že ho nepřekvapím. „Prstýnek? Náušnice, náramek?“ předeštil přede mne lákavé nabídky, které mě zaručeně a spolehlivě oslovily ve třiceti i čtyřiceti, ale poslední roky jsem byla fádne trapná.

„Víš, viděla jsem v knihkupectví úplně novou knihu o pěstování cibulovin. Uznej, že nějaké tulipány, narcisy, hyacinty a ještě něco dalšího na pořádné zahradě prostě nesmějí chybět. A ty krásné fotky, jaké tam jsou, vůni hyacintů jsem doslova cítila...“

Pravda, diskutovali jsme i o zvířatech. Ne, farmu jsme nechtěli. Ale pejska určitě. Z útulku. Uděláme dobrý skutek. A tak se Zbyněk před dvěma lety vyděsil, když na obligátní otázku, co chci k Vánocům, jsem bez přemýšlení vypálila: „Obojek.“

Když se to vysvětlilo, tak přiznal, že v první chvíli ho napadlo, že chci naše intimní radovánky okořenit o sadomaso.

Čirou náhodou jsem totiž ve výloze obchodu s věcmi pro zvířata zahlédla fialový obojek. Miluju fialovou. „Zbyňku, taková švihlost jako fialový obojek se hned nevidí. Uznej,

že tak úžasně dekadentní barva by šla k psovi každé barvy. Černá a fialová. Představuješ si? Bílá a fialová. Jo, vidím to. Šedivá a fialová. Bože, úchvatná kombinace.“

„A co když ten pes bude hnědý?“ zarazil mě v rozletu manžel. „To by mu taky šlo k pleti? Teda k chlupům?“

Zaváhala jsem. Ne, tahle barevná kombinace mě teda opravdu neoslovuje. Ale co, obojek prostě může být v záloze, ne? A tak mi Ježíšek přinesl k Vánocům jako hlavní dárek fialový obojek pro psa.

Nejen. On mi přinesl i jiný dárek. Za všechny prachy. Jenže mi hrozně dlouho trvalo, než jsem ho rozbalila.

3. kapitola

ADAM

Vzpoura se nepovoluje. Jak kdy.

Život učitele autoškoly si asi většina lidí umí představit, však taky nějakou tou ctěnou institucí prošla. Ono to zase až takový vzrůšo není. Zato adrenalin jo. Kam se hrabou skoky padákem a různý jumpingy, kdo by si dal půlden v autě místo mě, pochopí, o čem mluvím. Odpočinu si, když povídám o pravidlech silničního provozu, použítím videa, rozebíráme dopravní situace. Některý názory a návrhy řešení jsou tak strašlivý, že se nakonec bojím sednout do auta nebo jít domů pěšky. Co kdyby se takový exemplář opravdu vyskytl v našem městě?

Pak jsou jízdy. Není to brnkačka. Nervy mám napnuté. Předvídat, předvídat. Nejen to, co udělá další řidič v provozu, ale hlavně co udělá – nebo taky neudělá – náš frekventant. Upřímně přiznávám, že něco takovýho předvídat je výkon hodný Sibyly nebo kněžny Libuše. A myslím, že i ty by občas pohořely. „Na příští křižovatce odbočíte vlevo, odbočujeme z hlavní, takže musíme dát přednost protijedoucím vozidlům,“ dám instrukci a připomenu pravidla. Žáček se snaživě cpe do odbočovacího pruhu, ale protože jsem mu neřekl, že má dát blinkr, tak ho samozřejmě nedá.

„A co takhle směrovku?“ nabádám ho. Poslechne. Jede doleva, směrovka cvaká doprava. Pravidlo přednosti protijedoucím vozidlům je v tu chvíli zapomenuto, ještě že

ovládám brzdy, jinak nás vzal trolejbus. Samozřejmě bych to schytl z první ruky. Občas se mi orosí čelo. Ačkoliv jsem nikdy nezjišťoval, který povolání jsou rizikový a nakolik, myslím, že by se do první desítky instruktor jízdy v autoškolě právem dostal.

Jasně, tohle povolání má i své kladné stránky. Kamarádi mi závidějí neustálý přísun mladých slečen a paní, protože lidi si dělají řidičáky většinou kolem osmnácti let. Jenže tahle krevní skupina je pro mě pod zákonem. Až na výjimky, musím přiznat. No dobře, až na jednu. Výjimku. Zatím. Ne zatím. Doufám, že už nikdy. Zažertuju, zašpásuju, dávám si bacha, aby se to nemohlo vykládat jako sexuální harašení. On člověk už časem vycítí, s kým si může nějakou dvojsmyslnou slovní přestřelku dovolit a která slečna je netýkavka z marcipánu.

„Takže já bych to vzal od Adama, slečno,“ tady se obvykle slečna uchechtne, „ještě než vyjedeme. Kde je spojka, brzda, řadicí páka a podobně, to všechno víte nebo byste vědět měla. Ale co nevíte, to jsou pravidla chování v tomhle autě, kde spolu strávíme dost hodin.“ Když mám někdy v autě třeba dvě nebo tři děvenky, tím líp, vyřídíme to rychleji. „Za prvé, moje slovo je zákon. Zákon se poslouchá, vzpoura se nepovoluje. Tím chci říct, že budete plnit mé pokyny a rady. Pochopeno jest?“

Obvykle následuje přikyvování a já pokračuju. „Pořád si připomínejte, že jsou pravidla silničního provozu a vy je už znáte a musíte se jimi řídit. Musíte, ano?“ Chvilku počkám a znovu se nadechnu. „Zapomeňte na originální a kreativní řešení. Pravidla nepředěláte, iniciativa v tomhle směru rovná se cesta do rakve. Rozumíte?“

Jo, jo, panenky kývají hlavičkama a připomínají mrkací pannu, s kterou si hrávala a kterou zbožňovala naše Hančí. Po letech si pořídila takový mrkačky dvě.

Kývání mi nestačí, potřebuju zpětnou vazbu. „A teď mi řekněte, co jsem vám tu povídal.“ Když se dozvím blábolů nebo je odpovědí víceméně ticho, tak na mě procítěné povzdechnutí a zakmitání umělými řasami teda vůbec neplatí. Díky moc, do futrálu se mi nechce ani na sebekrásnějším koni. Natož ve zhuntované felicii, byť s krásnou slečnou po boku.

A tak hezky to, co jsem pověděl, zopakuju. Pomalu. Není toho moc, takže to zvládnou i já. Ne, nejsem takový sadista, abych to po slečně chtěl znovu memorovat. Víím, že podruhé už poslouchá.

„Za druhé, ptejte se. Proboha, ptejte se na všechno, co potřebujete vědět. Nejhorší je nevědět, ale myslet si a podle toho jet. Následky můžou být fatální a věřte mi, já si chci ještě užívat života. Za třetí. Tím, že se mnou budete na určitou časovou jednotku v uzavřeném prostoru, někdy budeme pouze sami dva, se nic nemění. Jasný?“ Tady vždycky udělám dramatickou pauzu, aby to hezky vyznělo a hlavně aby jim to v mozečku došlo. „Jsem instruktor autoškoly, vy jste frekventantka. Mým úkolem je naučit vás ovládat vozidlo tak, abyste se mohla po úspěšném složení zkoušek plnohodnotně zapojit do silničního provozu a neohrožovala sebe ani ostatní. Jiné vztahy nepěstuju, abych byl srozumitelnější. Mám to vysvětlovat nějak jinak?“ Nemusím. Výborně. S frekventanty rodu mužského tyhle štráchy odpadají.

Je to pořád dokola, už to umím z paměti jako básničku, kterou se kdysi ve škole naučit byl výkon hodný zdolání Nanga Parbat. Jen tváře se mění. Nakonec tak rychle, že mi časem splývají. Když se ohlídnu, tak těch nezapomenutelných okamžiků je dost málo. Některé teda fakt stály za to.

Nedávno třeba Jindřiška. Zazobaná rodina, pracháči. Kde ty prachy měly původ, po tom raději nikdo nepátral. Tomu odpovídající životní styl. Všichni další byli pod.

Jako pod nima. Oni nejspíš řídili tohle město jako loutkoherci. Nebo mafiáni. Ten jejich osmnáctiletý spratek jménem Jindřiška potřeboval řidičák. Prostě štempl.

Vrhla se na mě před kanceláří. „Potřebuju řidičák,“ štěkla. V životě jsem tu holku neviděl.

Mlčky jsem se na ni chvíli díval. „Řidičák, jasný? Potřebuju,“ opakovala a výrazně artikulovala, jako by mě měla za dementa a ještě k tomu nahluchlýho.

Usmál jsem se, jako by mi konečně došlo. „Dobrý den,“ připomněl jsem slušné vychování. Ani to s ní nehnulo. Vlastně hnulo, začala podupávat nohou. Nehodlal jsem se přerazit, abych jí splnil přání. „Račte se obtěžovat do vedlejší kanceláře, kde vám dají přihlášku i bližší informace, třeba tu, že budete potřebovat vyjádření svého obvodního lékaře,“ poradil jsem.

„Po žádnejch doktorech lítat nebudu,“ odsekla a potvrdila to protivnou grimasou, nejspíš chtěla naznačit, že je pořádný tvrdák. Jestli ji používá často, tak zrovna takhle jejímu obličejí neprospěje. Přemýšlel jsem, jestli ji na to nemám taktně upozornit, ale usoudil jsem, že grimasu by vyměnila za ruční argument. A ten jsem odhadoval na sílu granátu. Ne, Adam Bendl se nikdy nechová násilnický a ženu by neuhodil, leda snad v sebeobraně, kdyby mu šlo o život.

Pokrčil jsem rameny. „Jiná cesta v naší autoškolě není. Děkuji vám za váš zájem, přeju příjemný den.“ Otočil jsem se a rázoval do učebny.

„Potřebuju řidičák,“ vyprskla panovačně na moje záda. Ani jsem se neotočil. Takovýhle typy mám opravdu rád. To jsem samozřejmě ještě nevěděl, kdo to je.

Netrvalo dlouho a tahle osoba se objevila v mé skupině. Teprve potom jsem zvěděl, s kým mám tu čest. Dokonce si mě kvůli ní zavolala druhá polovina šéfa.

„Adame, máme tady Jindřišku Vránovou,“ oznámil mi důležitě a čekal, co já na to.

Já samozřejmě nic. Vůbec nic mi to neříkalo. Protože pořád čekal, tak jsem jen tak prohodil: „No a? Vrána nebo straka, to je snad fuk, ne? Nebo sem vrány mají vstup zakázán?“

Spolušéf protočil panenky. „Kde žiješ, člověče? Ty neznáš Vránovy? No, ty Vránovy...“, jako by se skoro bál označit je nějakým vhodným přívlastkem.

„Jo, místní mafie?“ ujistil jsem se. „No a co?“

Spolušéf by se mohl v protáčení panenek účastnit mistrovství.

„Zařadil jsem ti ji do skupiny i na jízdy.“

Začal jsem trénovat protáčení panenek a pomalu mi docházelo. Tu řachandu, která na mě štekala, že potřebuje řidičák, jsem vlastně před chvílí zahlédl na přístupový cestě. Ale třeba je řeč o někom jiném. Třeba je to jen náhoda a ptáková Vránová je někdo jinej. Aha, není, už mi ji stačil vypodobnit.

„Hele,“ naježil jsem se. „U mě platějí stejný pravidla pro ptáky, savce i plazy.“ Vida, něco jsem si z té školy přece jen zapamatoval. „Já žádnou primadonu nechci. A jestli ti na ní tak záleží, tak proč si ji nevezmeš sám?“

„Protože jsem ji zkrátka a dobře dal tobě. Ty máš oproti nám ostatním takový trochu salonní vystupování, to se nedá nic dělat. Tak aby to jako bylo na úrovni, chápeš?“

„Nechápu,“ přiznal jsem po pravdě. „Ale odkývu ti to jen proto, že jsi moje druhý já.“ Zafukal jsem si na hodinky. „Jestli už nic nemáš...“

„Ne, nemám. A díky.“

Bože, co z něj udělá jedna vrána. Ještě že tu nepřeletělo hejno. Jestli mi Vránová byla nesympatická tenkrát, tak teď mi byla doslova protivná. Ale přiznám, že jsem byl zároveň trochu zvědavěj.

A zklamanej. Přesně podle mých představ. Možná ještě horší. Zpovykanej spratek, zvyklej, že si před ním každej

kecne na zadek. Přesně na tohle slyšeli ostatní ve skupině. Člověk měl až dojem, že k jejich nejsilnějším zážitkům v tomhle roce, ba možná v tomhle desetiletí, se řadí to, že směli absolvovat kurz autoškoly spolu s jejím veličenstvím (Vidět to máma, tak mi tam napíše velká písmena. Jenže k tomu děvčenka nedorostla a nikdy se jí to nepodaří, jen to ještě neví.) Jindřiškou Vránovou. Tedy s Jenn, jak při vzájemném představování neopomněla podotknout.

S chutí jsem jí říkal Jindřiško. Ve skupině jsme si zásadně vykali, ale oslovovali se křestním jménem. Je to přátelský, ale má to mantinely. Několikrát mě opravila. „Jsem Jenn. D-ž-e-n, ano?“

„Ano, Jindřiško. Ale obávám se, že tohle je na moje IQ příliš náročný. Prostě to nezvládnou. Nebudete se zlobit?“

Jindřiška Džen přislíbila, že se zlobit nebude, ale podle jejího výrazu bylo jasné, že mi to jen tak neprojde. Docela jsem se těšil, co si na mě nachystá.

Pochopil jsem při první jízdě. Nevěděla si rady s nastavením sedačky. Podívala se na mě. „Pomůžeš mi, Adame?“

Aha, panenka si vybere svou daň. Přesto jsem se musel ohradit: „Jindřiško, proti oslovení křestním jménem nena-mítám vůbec nic. Naopak. Ale tykání do pravidel nepatří. Tak si to laskavě zapamatujte.“

„Ano, Adame. Ale obávám se, že tohle je na moje IQ příliš náročné. Prostě to nezvládnou. Nebudeš se zlobit?“

Měl jsem dvě možnosti. Tvrdě vystupovat jako autorita, být macho. Nebo to přejít humorem. Nerad vystupuju tvrdě, a už vůbec ne jako autorita. Navíc jsem opravdu měl strašnou chuť se smát. A tak jsem se vůbec nepřemáhal a rozchechtal se jak blázen. Doslova jsem řval smíchy. Okamžitě se přidala. Byli jsme fakt jak blázni, smáli jsme se jak cvoci. Od té doby jsme spolu vycházeli perfektně, když jsme byli beze svědků, tak jsme si tykali.

Dokonce jsem se jí zeptal, jestli můžu být dvojsmyslný. Prostě mi občas z pusy něco takového vylítne. Dávám si sakra bacha, ale tady jsem si myslel, že by mi to mohlo projít.

„Hm,“ utrousila a postranním pohledem mě sjela od hlavy k patě. S respektem, nebo snad s despektem?

„Zkus to,“ připustila. „Ale nebul, když nezaberu, jo? A se sexem to na mě taky nezkoušej. Já v tomhle směru kopu jinou ligu, chápeš?“

Moc jsem nechápal, o sexu jsem se přece ani nezmínil, ale přikývl jsem, ať si její veličenstvo myslí, že je po jejím. Jo, docela jsme se parádně třefovali jeden do druhýho. Nebyla to žádná slečinka, ale pořádně tvrdej chlap. Takovou jsem ji bral. Ty jízdy s ní byly opravdu osvěžující. Vlastně mě vozila po městě a okolí, byla dobře vyježděná.

Zkoušky zvládla bravurně, což mě nepřekvapilo. Ten od policajtů slintal, měla ho na háku a sakra dobře to na rozdíl od něj věděla.

Co mě ale šokovalo, že na závěrečným večírku otočila a rozdala si to se mnou. Ne jednou. Hned třikrát. Byla fakt dobře vyježděná.

Uvědomil jsem si, že mi chvíli trochu chyběla. Dokonce jsem se přistihl při myšlence, že s někým takovým bych možná vydržel i dýl než obvykle. A že by to mělo štávu a grády. S ní se člověk nenudil. Ale protože jsem pragmatic a velkej chlap, bylo mi zároveň jasný, že by to nemělo perspektivu. Ona opravdu kopala jinou ligu. Ve všem. Nehledě na to, že představit ji našim jako moji... co moji? Přítelkyni? Potenciální nastávající? To jsem přesně nevěděl. Zato mi bylo jasný, že představit ji našim, tak si nejspíš potykají s pepinou. A aby mě představila ona rodičům? Představa k popukání. Jen do té chvíle, než by si mě

podala nějaká jejich gorila. Ne, tuhle ženskou až si někdo uváže na krk... Koleduje si teda o pěkněj dárek.

Naši by mě nejradši, teda hlavně máma, viděli jako spokojenýho fotra usazenýho s milující ženuškou a houfem uvřískanejch potomků. Tahle vize ale zatím v mejch krátkodobejch ani dlouhodobejch perspektivách jaksi nefiguruje.

Jedno ale musím našim přičíst jako plus: až na tu a tam nějaký narážky či náznaky na mě netlačili. Řekl bych, že se nám společně žilo dobře.

4. kapitola

EVA

Já měla sen...

V té době jsem měla necelý rok do penze čili starobního důchodu, jak zní nepřilíš pěkný oficiální název. Zbyněk si svůj život penzisty užíval a zcela vážně si mi stěžoval, že si tak vůbec nepřipadá. Měla jsem dojem, že ho důchod a odříznutí od zaměstnání zaskočily víc, než očekával. Těšil se, že bude mít konečně dost času na to, aby vyřídil všechny resty, které ho pronásledovaly roky a roky, když chodil do práce a času moc nezbývalo. Měl dokonce vypracovaný seznam, co všechno musí dát do pořádku, co přerovnat, vytrít, ba i vyhodit, opravit, prodat... a když na to ten čas konečně měl, nějak ztratil elán. Vypadal jakoby nešťastně, bezprizorně. Ze všeho nejvíc mi připomínal zatoulané štěně.

„Hele, Zbyňku,“ navrhla jsem mu v pátek večer, protože o víkendu mělo být hnusně, „mohli bychom udělat pořádek v knihovně. Knihy jsou překrásná věc, ale jediné v případě, že je nemusíš stěhovat. A my se tomu stěhování stejně během pár měsíců nevyhneme, tak bychom si mohli udělat strejčka.“

Pokrčil levým ramenem, jeho typické gesto, když se mu do něčeho nechtělo. Dalším stupněm nesouhlasu bylo, že

si přejel rukou po knírech. Nejdřív od nosu doprava, pak toutéž rukou doleva. Zkusila jsem přitlačit na pilu, abych se ujistila, jestli to stále funguje.

„Tak fajn, chvíli dopoledne, chvíli odpoledne, a v neděli s tím skončíme. Budu ráda, že alespoň něco bude vyřešené. Už o tom mluvíme dost let, vid’?“ usmála jsem se vstřícně a optimisticky.

Můj muž vzdychl a pohladil si knír. Pro vousaté jsem zkrátka měla vždycky slabost. A ať jsem vzpomínala, jak jsem vzpomínala, tak snad všichni kluci a muži a pánové, s nimiž jsem více či méně randila, měli na tváři nějakou tu mužnou ozdobu. Pravda, plavému (dnes trochu prošedivělému) úhledně pěstovanému Zbyňkovu kníru nesahal nikdo ani po paty. K tomu sytě hnědé oči s řasami, pro které by ženské vraždily, a hustá kštice vlasů o něco světlejších vousu. Jistě, dnes už tak hustá nebyla a objevily se šediny, ale celkově vzato to byl pořád pěkný chlap, který – abych tak řekla – docela úspěšně odmítal chátat.

Měla jsem co dělat, abych se nerozesmála. „A jak to chceš probírat?“ zeptal se téměř zmučeným hlasem.

„Hlavně rozhodně,“ vysvětlila jsem. „Dvě hromady. Jednu si necháme, druhou nabídneme zadarmo domovům důchodců a léčebnám a tak podobně. Antikvariáty nic moc neberou. Uvidíš, jak nám to půjde od ruky, a budeme rádi, že něco už máme hotové,“ poplácala jsem ho chlácholivě po ruce a pomyslela jsem si, že chlapi jsou fakt jako malé děti. Napadlo mě, že bych před Zbyňkem mohla zamávat nějakou odměnou, jako když chci, aby zvířátko šlo na místo.

„A večer bychom se už vážně měli podívat na inzeráty na nemovitosti,“ pokračovala jsem. „Nemyslíš, že je čas začít? Může to nějaký měsíc trvat, než nám padne něco do oka,“ útočila jsem trochu. „Vždyť bys to tam mohl upravovat, přes týden bydlet, na víkendy bych jezdila za te-

bou, to se všechno hravě vyřeší, víš, jaká jsem schopná organizátorka. Třeba bych odtamtud mohla do práce i dojíždět, podle toho, kde co seženeme.“ Udělala jsem si legraci sama ze sebe a koneckonců i ze svého muže, který strašně trpěl, když věci jím naplánované doznávaly změn. Někdy náhodou, zhusta – pravda – mým zaviněním.

Nečinilo mi potíže plány upravovat, akce měnit, nahrazovat, překládat... Zbyněk to na rozdíl ode mě nestačil ani vnímat. Jemu dalo dost práce si podobné změny už jen zapamatovat, spíš to zcela vědomě odmítal, protože tvrdil, že „nemá cenu si to ukládat do hlavy, když za hodinu bude zase všechno jinak“.

Zbyněk vypadal, jako by lehce ožil. Ulevilo se mi. Sice jsem měla trochu jinou představu, když on půjde do důchodu a já ještě budu pracovat, ale musela jsem se srovnat s realitou, která se od představy dost lišila. Jako by lenivěl a přestával se zajímat o věci, na které by právě teď měl čas a vlastně se na ně těšil. Vzpomněla jsem si na jakýsi výrok, že těšit se na něco poskytne člověku víc radosti, než když toho dosáhne. Stále víc a víc jsem nabývala dojmu, že se něco musí změnit, protože mi začal připomínat umanutého, znuděného, protivného spratka.

„A co mám dělat, když jsi pořád pryč?“ zavýčítal nedávno.

„Zbyněčku, já nejsem pryč. Já jsem v práci. Necítíš ten rozdíl?“

Zatvářil se vzdorně. „Jsem tu jak vězeň. Zavřený v bytě. Sám. Ty přijdeš kolem páté nebo i později, trochu uklidíš, někdy něco uvaříš na druhý den a většinou si sedneš k papírům. Když se tě zeptám, co v práci, co je nového, tak se na mě skoro utrhneš, že tě nemám rušit.“

Zařala jsem zuby a počítala. Do pěti, do dvaceti, do třiceti... Svým způsobem měl pravdu. Sice jsem byla vedoucí knihovny na univerzitě, ale když někdo z mých lidí

omarodil, knihovna s výpůjční dobou třikrát týdně do šesti večer se zavřít nemohla. A abychom naše úspory na baráček nevyčerpali až do dna, ještě jsem pracovala po večerech jako korektorka pro dvě nakladatelství. Ne, nebylo to na zbohatnutí, ani omylem. Alespoň jsem se ale snažila.

„Víš, co mě napadlo, Zbyňku?“ obrátila jsem se k jeho sveřepě a ublíženě naladěnému obličejí. „Co kdyby sis někde našel nějakou brigádu? Zatím, než se odstěhujeme. Přijdeš mezi lidi, budeš mít povinnosti, nějaká koruna se vždycky hodí...“

A jéje, to jsem si naběhla. Kdyby bylo umanutému spratkovi pět, šest, osm let, tak ho s chutí proplesknu. Podíval se na mě znechuceně, až s odporem, jako bych ho mohla nakazit dýmějovým morem.

„Jednou jsem v důchodu, tak jsem v důchodu. Mám nárok odpočívat a ne se dřít do úmoru jako ty,“ vyplívl uraženě. „To jsem zvědavý, jak to bude vypadat, až budeš důchodkyně ty. Řekl bych, že to vidím. Pořád v jednom kalupu. Zahrada, uvařit, uklidit, honem papíry, protože je jasné, že se těch přiblblých korektur nevzdáš. Můžeš mi říct, jak bude vypadat náš manželský život? Můžeš mi říct, jak vypadá teď? Vždyť na mě nemáš vůbec čas! Nezajímá tě, co dělám...“

Do prčic, Zbyňku, vždyť neděláš nic. Jak ti mám říct, že bys mohl někdy vyluxovat ty a možná i něco uvařit? Pro sebe? Já se najím v práci a k večeři mi většinou stačí chleba s něčím. Můj muž byl prima parták a v manželství nám to klapalo. Jen s ním nějak neblaze zamával právě ten důchod. Z mého příjemného, vtipného, dobrosrdečného manžela se stával strašně protivný dědek. A dobře jsem věděla, že v téhle situaci je naprosto zbytečné si s ním o tom chtít povídat.

Mlčela jsem. Považovala jsem to za nejrozumnější, co jsem mohla udělat. On naopak očima téměř žadonil,

abych odporovala, namítala, vysvětlovala. Proč? No přece proto, aby se mohl vztekat a rozčilovat, že nemám pravdu. Nechtěla jsem se dohadovat nebo hádat, určitě ne večer, abychom každý usínali ukřivděně. Do stále nepříjemnějšího ticha mi zazvonil mobil.

„Ahoj, Helenko, voláš jak na zavalanou,“ smála jsem se. „Tady tak trochu bouchly saze v komíně a tvůj telefon zafungoval jako deus ex machina. Jak žijete? Co nového?“

Helena a Karel byli naši letití přátelé. Bydleli na druhém konci města, ale hlavně byli hrdými majiteli krásné chalupy v horách, které se nad městem tyčily. A byli tak skvělí a úžasní, že jeden z pokojů patřil jen nám.

„Kdy přijedeme? – Jestli by Zbyněk mohl pár dnů Karlovi pomoci s obkladem podkroví? Tak osm, deset dnů? – Co kdybychom na víkend přijeli a všechno domluvili?“ Až jsem se lekla, když jsem si uvědomila, že bych tady byla tak osm, deset dnů sama a že bych se na to i těšila... To je za naše manželství poprvé. Radost vystřídal něco jako smutek.

Všchno jsem to Zbyňkovi přetlumočila a modlila se, aby byl alespoň z poloviny nadšený tak jako já. Viděla jsem světlo na konci tunelu. A to nejlepší na konec – prý to vypadá, že tam bude jedna chalupa k prodeji. Jupííí!

V pátek k večeru jsme vystupovali z auta na Lhotce. Helena vyběhla z baráku a padly jsme si kolem krku. Ne, nepotřebuju dovolenou u moře, nepotřebuju wellness ani relax, stačí mi Helena a Karel a jejich chalupa a cítím se o deset let mladší.

„Ukaž, pomůžu ti,“ nabídla se Helena, protože chlapi už probírali pracovní problémy. „Polívka brčálníčka?“

„Jasně, jinou neumím.“ Byla pověstná a oblíbená. Masový vývar se spoustou zeleniny a játrovými knedlíčky

a nudlemi a množstvím nasekané petrželové natě, celurové, libečkové i pažitky. Když polévka vychladla, její hladina se pokryla silnou vrstvou čehosi zeleného. Rybník Brčálníček. Ještě jsem vyndala hrnec s polotovarem na guláš, další den se o jídlo postará Helena. Takhle to fungovalo k naprosté spokojenosti dlouhé roky. Jo, a ještě pekáč buchet. Polovina tvarohových pro Karla, zbytek povídlových pro Evu. Zbyněk se přiživí tu i tam a já si radši dám jablko. A máme to.

„Povídej, co je to za chalupu. Jsem strašně zvědavá,“ zajímala jsem se nedočkavě.

„Nedivím se ti. Majitelé přijedou až zítra. Mohly bychom se tam jít projít, co říkáš? Kluci nás postrádat nebudou.“ Houkly jsme na ně, že jdeme ven a za chvíli jsme zpátky. Moc nás na vědomí nebrali.

Vydaly jsme se od jejich baráku do mírného svahu po silničce, která je z obou stran lemovaná starými horskými domky a za posledním stavením přechází v travnatou pěšinu. Se zavřenýma očima bych ty domy mohla popisovat, tak dobře jsem je znala. Je to totiž část Lhotky, kterou považuju za nejkrásnější. Nad ní se táhnou pláně a rašeliniště, kde v červnu kvetou plantáže narůžovělého rdesna hadího kořene, takže růžovo, kam se podíváš. Ani ty pověstné brýle nejsou potřeba. Nechybí tu a tam jeřabina s ostře vonícími bílými květy a na konci léta s jásavě rudými bobulemi. Na pláně navazuje mohutná hradba lesa.

Pod silničkou padá poněkud prudčeji svah do údolí, kde je centrum obce, takže z každého místa se otevírá fascinující výhled jak na celou Lhotku, tak na příkré kopce nad ní. V protějším svahu na druhém konci obce prosvítá mezi stromy nádražíčko a občas je vidět vlak, jak supí tu do nížin, tu údolími stále výš a dál. Trať se vine mnoha zákruty, jako by si sama se sebou hrála na schovávanou.

Přiznala jsem si, že jsem pořádně nervózní. „Který to je?“ vydechla jsem napjatě. Jeden hezčí než druhý, ale přiznejme si, že „každý jen tu svou má za jedinou“ – i já jsem tu měla svého favorita.

„Vydrž, dočkáš se,“ smála se Helena. „To víš, zázraky nečekej, nežiješ v pohádce. Ale myslím, že by vám to mohlo vyhovovat. A hlavně byste to k nám měli pár kroků.“ Jasně, a hned nasednout na kolo a vydat se po nekonečně dlouhém návrší a v zimě vede nedaleko běžecká magistrála... no, asi budu muset trochu slevit ze svých pěstitelských představ, ale vím, že se tady jablka urodí, i rybíz a angrešt a taky v zemi něco vyroste... Helena měla pěknou zelinářskou i květinovou zahrádku a skleník, tak to taky zvládneme.

Nervy mi pěkně drnkaly, když jsme se blížily na konec silničky. Navazující luční cesta vede z povlovného kopce směrem k brodu, k horské bystřině s umně naskládanými balvany pro dobrodruhy a fortelným mostkem pro opatrné a méně šikovné. A stojíme na konci. Helena se otočí čelem vzad, paží opíše kruh a vyzve mě: „Tak si vyber.“

„Blázníš?“ vyjeknu, protože už jsem doslova vytočená. Jeden barák hezčí než druhý, ale přece jen ten jeden... Přiznávám, že jsem se na stará kolena zamilovala. Spadla jsem do toho po hlavě. Už několik let je to platonická láska. Miluju ho. Zbožňuju. Udělala bych pro něj první poslední. Závidím těm, kteří ho mají. A přeju jim ho, protože zase až tak závistivá nejsem.

Ten poslední domek je přízemní se sedlovou střechou, na čtyři schody ke vchodovým dveřím a s okny do všech světových stran. Co mě na něm fascinuje nejvíc, je v jednom nároží prosklený arkýř. To ven vybíhající zaoblení ruší kompaktnost stavby, která by bez něj byla až fádni, a dává tušit sladké chvíle, které se v arkýři dají trávit. Před-

stavovala jsem si tam velký jídelní stůl, ale taky možná dva obrovské ušáky a pod okny dokola poličky s knihami. Prostě prostor pro co nejpříjemnější chvíle. A když se na podzim za okny prohání víchř a déšť lepí na sklo opadané listí, když za okny duje severák a všude kolem je bílá tma, co může být krásnějšího než to z tepla, usazení v ušáku, pozorovat?

Okolní zahrada tak akorát, nějaké jabloně, třešně, rybíz, angrešty, okrasné keře, na severní straně huňatý živý plot. Jo, od severu tu dovede pěkně ledově táhnout! Pár záhonů, skleníček. A pak udržovaný trávník. Jasně, Evo, tak se prober! Helena tě jen provokuje, protože ví. Zůstaň při zemi a vybírej. Ale který?

Mávla jsem rukou ke Sněžence. To jméno měla nad vchodem. „Ne, ne,“ kroutila hlavou kamarádkou.

„Co třeba Meluzínka?“ zkusila jsem napodruhé. Roubenka na pěkném místě, ale bude chtít poopravit. Vyměnit pár trámů, střecha taky nic moc. Helena mě sjela odmítavým pohledem.

„Samá voda. Přejí si a bude ti přáno. Třeba. Co by se ti tu líbilo úplně nejvíc?“ provokovala.

„Neštvi mě. Ty to víš.“

„Já vím, že to víš. Tak proč se bojíš? Chaloupko, čelem vzad.“ Popadla mě za rameno a nasměrovala obličejem k mému snu.

„Neblázni,“ vydechla jsem a v očích mě zaštípalo. „To myslíš vážně?“

„Hele, kočička, taková mrcha, abych si zrovna v tomhle směru z tebe dělala legraci, nejsem. A budu ti strašně moc držet palce. Snad se dohodnete. Já už jsem je zaháčkovala. Dokonce vás od vidění znají, jak tu někdy chodíte kolem. Jen mají jednu podmínku...“

Zatrnulo mi. Prostě nikdy není nic ideální. „Jakou?“

„Chtějí to prodávat přes realitku, víš, přece jen...“

Skočila jsem jí do řeči. „Jestli je tohle jediná podmínka, tak tě ujišťuju, že mi vůbec nevadí. Hele, a mažem zpátky, jo? Musím to říct Zbyňkovi co nejdřív.“

„Klídek,“ mávla rukou. „S čím myslíš, že na něj vyrukoval Karel, jen co jsme vytáhly paty?“

V neděli večer jsme se vraceli domů s téměř jistou vidiinou, že ten nejkrásnější baráček bude náš. A za opravdu slušných podmínek, takže jsme se Zbyňkem usoudili, že kdybychom ještě trochu přišetřili nebo se odhodlali k půjčce, měli bychom i na nové auto. Přece jen na něj budeme víc odkázaní než tady ve městě.

Trochu nám tu dobrou náladu pokazil Karel. Přišlo to tak nečekaně, jak to velké i malé katastrofy dovedou. Zkrátka se strhnou. Po večeři jsme se šli všichni projít, samozřejmě kolem toho nejkrásnějšího domečku. Namlsaně jsme ho obcházeli a já si už představovala, jaké záclony a závěsy dám do oken, aby to i zvenku bylo co nejhezčí.

Po návratu se otevřela láhev vína. Karel si k tomu dal něco ostřejšího. Kolem jedenácté Helena odpadla. Byla vzácnou kombinací skřivana a sovy. Chodila spát dost časně a ráda si přispala. Smála se, že až bude jednou psát autobiografii, tak ji nazve *Jak jsem prospala život*. Divila jsem se, o čem teda vlastně bude psát, a kontrovala jsem s tím, že ta moje se bude jmenovat *Jak jsem prohladověla život*.

To už Karel doléval z další láhve, nejčastěji sám sobě, a nějak mi připomínal uslzeného přiopilého dědka. Lehce nesympatického.

„Tak já bych asi šla...,“ začala jsem se zvedat od stolu, ale se zlou jsem se potázala.

„Žádný takový, noc je ještě mladá,“ křikl rádoby rozjařeně. Bylo víc než jasné, že se něčím trápí. Že ho něco doslova žere.

Poděpřela jsem si bradu a dívala se mu do očí. Uhnul. Pak se pohledem vrátil. Vydržel, než jsem v duchu napočítala do sedmi. Slušný výkon. Nato se zadíval někam ke dveřím a polohlasem oznámil: „Lidi, já mám takovej průser...“

Na jednu stranu nás to vzalo. Na druhou – no prostě jsme jen lidi a to se stává. Tedy někdy stane. Jenže když se to po desítkách let najednou vynoří a cpe se vám to do života, je to přesně tak, jak řekl Karel. Průser.

Zkrátka a dobře, Karlovi pár týdnů před svatbou s Helenou ujely nohy. Na výjezdním zasedání zaměstnanců projektové kanceláře se picnul, byl veselý, jeho o pár let starší kolegyně se picla a byla veselá a navíc se mu vždycky líbila, jenže jinak, než aby ji chtěl pojmout za manželku. Pojal ji tedy pouze na tom výjezdním zasedání kousek za horskou chatou, noc byla temná a vlhák a jejich vášnivé milování provázely lucerničky světlušek. Ani netušil, že kolegyně je ve výpovědi a záhy zmizí z práce. Mnohem později a náhodou se dozvěděl, že krátce nato odjela do dalekého Norska, kde se velmi dobře provdala.

A teď mu najednou přišel dopis od jakéhosi Oscara, který mu docela slušnou češtinou sděloval, že jeho matka Veronika, za svobodna Hálková, ano, tak se jmenovala ta již dávno zapomenutá kolegyně, s níž – nejen – pozoroval světlušky, v požehnaném věku zemřela a její syn se teprve v závěti dozvěděl pravé jméno svého otce, přičemž si matka dojemně přála, aby Oscar tatínka vyhledal. Když nám to Karel líčil, tak se jen pokřičoval, jaká byla klika, že Helena ten den, kdy dopis přišel, nebyla doma. A protože v dopise bylo uvedeno i telefonní číslo, okamžitě zavolaal a hned učinil zásadní opatření. Snažil se hovořit alespoň trochu radostně, ale především zakázal jakoukoliv další písemnou korespondenci na svoji adresu a dále sdělil, že on už Oscarovi telefonovat nebude a ne-

přeje si ani hovory od něj z prostého důvodu, že je ženatý a svou manželku na stará kolena nechce rozrušovat nalezeným synem. Mohli by tedy zůstat výhradně u elektronické korespondence? Ano, Oscar to chápal. A vyslovil taky přesvědčení, že se se svým tatínkem, též již na stará kolena, rád shledá. Tatínek to nepřislíbil, ale ani nevyloučil, a ujistil nově nabytého synka, že pokud je on pro Oscara coby otec náhle shůry spadlý překvapením, opačně je to úplně stejné.

Moje reakce Karla i Zbyňka zaskočila. Vyprskla jsem smíchy: „Co by za to herci dali... A ty ho máš a nechceš ho!“ Dívali se na mě jako na cvoka.

„No přece Oscar, cena udělovaná americkou Akademií filmového umění,“ pípla jsem zaraženě. Asi na moje vtipkování nebyla správná konstelace hvězd. Ti dva se na sebe podívali najednou chápavým, spřízněneckým pohledem. Ne já a Zbyněk, ale oni dva. Muži. ONI DVA MUŽI. A já sama. Najednou. Proč? Vždyť od Karla to byl a pořád je hnusný podraz. Ta ublížená je Helena. A tak nějak mě napadlo, že můj manžel na to v tuhle chvíli zapomněl.

Trochu zaraženě jsem raději vyklidila pole a ty dva jsem nechala, ať si to proberou sami. Jen mě docela šokovalo to načasování. Prostě náhoda, ale docela mi zatrnulo.

Bylo to pár dnů před naším víkendem ve Lhotce, kdy se Helena zastavila u mě v práci, všechno proběhlo dost ve fofru, ale dá se říct, že se to do mě nesmazatelně vepsalo. U rychlého kafe se Helena zamyslela: „Víš, že bych ráda věděla, jestli mi byl Karel někdy nevěrný?“

„K čemu by ti to bylo?“ užasla jsem.

„No, prostě bych to ráda věděla. Myslím, že by mi to dneska už bylo jedno, kdybych se to náhodou dozvěděla, že jo.“

„Milá zlatá,“ namítla jsem, „že by ti to bylo jedno, si myslíš teď. Kdyby ti náhodou přiznal, že ti jednou, třikrát, pětkrát zahrnul, tak by ses po zbytek života užírala a pěkně bys ho nenáviděla. Proč si chceš takhle kazit život? Proč pohledem zpátky ničit to, co dobře funguje?“ Opravdu jsem nerozuměla, co ji to popadlo. „Nehledě na to, že by byl blázen, kdyby ti nevěru přiznal. Tak nebo tak, vždycky ti řekne, že ne. A ty se pak budeš užírat, jestli *ne* znamená opravdu *ne*, nebo jestli *ne* je v tomhle případě *ano*, protože ti lže. Zase nebudeš mít klid a Karla tím dokonale otrávíš a nakonec se začnete hádat. Vykašli se na to.“

Něco mě napadlo. „Heleno,“ naklonila jsem se k ní. „Bylas ty někdy Karlovi nevěrná?“ zeptala jsem se skoro šeptem.

Helena na mě vykulila oči. „Jestli jsem Karlovi byla nevěrná? Co je to za pitomou otázku? Jasně že jsem mu nebyla nevěrná...,“ pátravě se na mě zadívala.

„A teď si představ, že jsem Karel a zeptal jsem se tě. A po tvé odpovědi mi to v hlavě šrotuje: Dala najevo překvapení, údiv, vypadalo to až moc přesvědčivě. Opakovala otázku, zhodnotila ji jako pitomou, nejspíš hrála o čas. A trochu se před tou poslední větou zarazila, to je nějaké podezřelé...“

Kamarádka se rozchechtala. „Bože, ty jsi ďáblův advokát. Máš pravdu. Jsi strašná baba, a proto tě mám ráda. Vykašlu se na to. Nevím, co mě to napadlo.“

Kdyby teď Helena věděla, co nevěděla, určitě by mi dala za pravdu. Asi ani v nejčernějších myšlenkách by ji nenašlo, jaký si to kdysi Karel vykoledoval dárek. Za všechny prachy. A já jsem se teď cítila nepříjemně obtěžkaná informací, která mě bude žrát jak dřevomorka a kterou by

měla Helena vědět, ale která jí zároveň musí zůstat utajena. Prostě budu neupřímná a falešná. Přesně to, co nesnáším. Přinejmenším do té doby, než se jí přizná sám Karel. Což samozřejmě neudělá, pokud nepřijde o rozum. Já jí to opravdu říct nemohu a nesmím. Zničila bych jí zbytek života a pohřbila bych přátelství nás čtyř. A černou ovci s Kainovým znamením bych pro ně a nepochybně i pro svého muže byla nakonec já. Ach bože, jak krásně se mi bez té informace ještě před chvílí žilo.

Usínalo se mi těžko a nemohla jsem zabrat. Ti dva tam dole nejspíš řešili neřešitelné, protože Zbyňka jsem se ve stavu bdělém nedočkala.

5. kapitola

ADAM

Nejlepší je pragmatický přístup

Upřímně, byla to docela pecka. Když o tom teď tak přemýšlím, docela rád bych se byl viděl. Nebo snad radši ne. Určitě jsem v prvních vteřinách po onom komuniké, které si vzala na starost máti, vypadal nepříliš inteligentně a chápavě. Ba dokonce jsem blízkej tvrdit, že jsem nejspíš vypadal jako Debil. Ano, s velkým Dé.

„Jste mi zatím ani slovem neřekli, že se budeme stěhovat!“ vykoktal jsem. „Snad bych k tomu taky moh něco podotknout nebo to prostě vědět dřív, když se mě to taky týká,“ dodal jsem trochu dotčeně. Sakra, přece nejsem nějaký mrňavej harant, ale dávno dospělej chlap, který si snad o svém životě taky má co rozhodovat, ne? Ještě že jsem alespoň ten řízek už dojedl. Řízky já zbožňuju. Jen nevím, jestli to od mámy byla nějaká úlitba bohům, aby mě to tak nebolelo, ale je fakt, že se jí podařilo můj vztah k tomuhle pro mě kultovnímu pokrmu nabourat, ba úspěšně ve mně vybudovat podmíněnej reflex. Kdykoliv od té doby vidím řízek, ono stačí se podívat i na jídelní lístek, tak si tuhle večeři a hlavně to, co následovalo, připomenu. Teď jsem si uvědomil, že jsem ho vlastně od té doby neměl. Nemám chuť. Děkuju.

Máma vstala a sebrala talíře ze stolu. „Víš, Adámku,“ – bacha, to zavání malérem, jak moje rodička přijde s Adám-

kem, tak to prostě smrdí –, „tys to špatně pochopil. Teda vlastně ne ty, promiň. Já jsem se špatně vyjádřila,“ nervózně se zasmála a podívala se po tátovi, jako by u něj hledala podporu.

I když tahle praštěná diskuze trvala snad necelou minutu, už mě hrubě nebavila. Bylo mi jasný, že se tady na mě šíje nějaká habaďůra a karty jsou rozdaný tak, abych do nich neviděl. Vstal jsem a začal přecházet po kuchyni.

„Takže jestli tomu dobře rozumím,“ převzal jsem po několika jakžtakž srozumitelných máminých větách slovo, „vychází mi z toho, že vy dva mizíte do zatracený a zapomenutý Lhotky, kde se budete pinožít na zahradě a na baráku, a mě odstříhnete jako nějakou přerostlou větev na rybízu?“ K tomu barvitému přirovnání mě v momentě inspirovala zmínka o zahradě.

Máma se trochu ošila, jako kdyby si uvědomila, že přesně tak to opravdu je. Přesto ale bojovala statečně. „Může to být jeden úhel pohledu,“ připustila bohorovně.

„Jenže těch úhlů pohledu je samozřejmě nekonečný množství, ovšem vy preferujete zrovna tenhle,“ neodpusťtil jsem si poněkud jízlivě. V hlavě mi totiž začalo vyzvánět poplašný zařízení: co já hergot v kvartýru tři plus jedna budu vlastně sám dělat? A házelo mi hesla „jídlo“, „prádlo“, „úklid“, a to určitě ani zdaleka není všechno.

„Hele, nemá to náhodou být drsná strategie, jak mě dostat do chomoutu?“ vyděsil jsem se.

„Podívej se, Adame,“ – ha, to si konečně dovolil promluvit otec –, „můžeš si to interpretovat, jak chceš. Já bych ti radil jednu věc. Vykašli se na interpretace, protože tě semelou. A hlavně ti to bude k ničemu, protože z devadesáti devíti procent zavádějící. Doporučuju pragmatický přístup. Zaprvé: dostal jsi informaci o nové situaci. Zadruhé: nic v tom nehledej a nedomýšlej si. Nedohrabeš se ničeho. Zatřetí: s novou situací se musíš vyrovnat, abys

přežil. Začtvrté: pokud zvažuješ revoluci, uvědom si prosím, že tě může sežrat. Zapáté: hrdinou není ten, kdo se rozeběhne proti zdi a pořád zrychluje, až si rozbije hubu, ale ten, kdo se zamyslí, jak zeď překonat.“

Věřte mi, že jsem poslouchal opravdu pozorně a docela jsem žasl. Přesto jsem při „začtvrté“ už řval smíchy. Vymysleli to na mě staříci opravdu excelentně.

Suma sumárum, abych neunavoval líčením hodně dlouhý debaty, v níž se odvažovala slova na lékárnických váhách, teda hlavně ze strany rodičů, to ve výsledku vypadá takhle: máma s tátou budou žít v tý zapadlý Lhotce, kam často zajížděli a zajíždějí za Evou a Karlem a my s Hančí s nimi až do doby, kdy jsme se vzepřeli, a já budu osamoceně přežívat v našem, teda asi časem mým, tři plus jedna. Vlastně dva plus jedna, protože jsme se záhy dohodli, že jeden pokoj bude něco jako hostinskéj pro naše, až se jim zasteskne po ruchu velkoměsta, tak aby měli kde hlavu složit.

Jo, abych byl upřímněj, kdyby na tohle řešení přišli tak před deseti lety, to by bylo super. Ty krásný mejdany... rodiče daleko... sen snad každýho normálního kluka. Problém byl v tom, že tyhle roky už jsou dávno pasé. Opravdu mě neláká pořádat mejdany. Mám rád svou pohodu a klídek. Nehledě na to, že bych na ně teď už ani neměl koho pozvat.

Když jsem se nad tím trochu zamyslel, tak mi to vlastně až tak hrozný nepřipadalo. Jasně, jízdy s autoškolou na Lhotku nejsou problém. Vzít s sebou tašku prádla na vyprání? Brnkačka. Odvézt si nálož krmení? Brnkačka na druhou. Jasně, předl jsem v duchu jak tlustej kocour, ono to snad až tak špatný nebude. Ouha, máma je nejspíš křížená s jasnovídkou, protože se nadechla a zase spustila.

„Víš, Adámku,“ to mi stačilo, abych čul malér na pokračování, „musíme si vyložit karty, což značí popsát

realitu. Tvoji rodiče jsou důchodci, teda já zanedlouho už taky budu. To znamená, že si budou užívat zaslouženého odpočinku.“

„Fakt, jo?“ ozval se trochu uštěpačně táta. „Chceš snad říct, že se odstříhneš i od těch korektur? Nepřibude ti snad práce redakční?“

„Ehm, to ti ještě vysvětlím. Ty jsi šmíroval, když mi volali?“ naježila se máma. Fajn, nějak se vzdalují od tématu, starouškové. Ne, bohužel, máma to ukočírovala. „Ano, budu pracovat. Peníze nejsou to hlavní, ale život je s nimi snadnější, že?“ Před tímhle argumentem jsme sklapli oba, já i táta.

„Takže bych pokračovala,“ ujala se slova zase máti poté, co přestála menší nedorozumění, a podívala se na mě. Trochu tvrdě, zazdalo se mi. „Synu, je ti skoro dvatřicet. Snažili jsme se ti poskytnout co nejlepší výchovu a vzdělání, aniž bychom tě příliš nutili do toho, co jsi nechtěl. Myslíme si, že se nám to podařilo k obapolné spokojenosti. Teď už je ale na tobě a na čase, aby ses konečně osamostatnil. Nezlob se, ale chlap, který v tomhle věku žije s rodiči a nechává se jimi opečovávat, je podle našeho názoru dost nezvyklý úkaz. Nebo možná ani ne tak nezvyklý,“ máma si vzdychla, nejspíš nad stavem současné společnosti, v níž se objevuje těchto „nezvyklých úkazů“ povícero, až si vysloužily svůj vlastní terminus technicus.

Fajn, takže jsem „úkaz“. Ne, slovo „mamánek“ nepadlo. Až natolik se naši nesnížili. Ale fakt viselo ve vzduchu a docela sprostě se mi vychechtávalo.

V dalších dvou měsících byl u nás docela cvrkot. Naši pořád něco balili, třídili, odváželi, dokonce i táta nějak ožil a byl aktivní a samostatnej. Máma skoro zářila, snad jsem

jim až záviděl. Otevírala se před nima nová životní etapa a oni se na ni těšili. Tak by to taky mělo bejt, ne? Já jsem jim to samozřejmě přál. Až na to, že přede mnou se taky otevírala nová životní etapa, ale pořád jsem se nemohl na-programovat na to, abych se na ni taky těšil. Nějak mi to nešlo. Nevěděl jsem, na co bych se měl těšit. Pořád jsem viděl negativa, na pozitivita ne a ne přijít.

Máma se mě snažila během tý doby skamarádit s automatickou pračkou a vysavačem. Ten jsem zvládl rychle, ono to nebylo s tou mojí tupostí tak hrozný, jenže když to fungovalo i beze mě, tak jsem se nezajímal. S automatkou to bylo horší, ta se na mě tvářila nějak zapškle. Hlavně jsem si udělal poznámky do sešitu s návodem. Máti mi řekla, že mi budou stačit dva programy a pod jejím vedením jsem v neděli vypral ložní na devadesát a pak svoje trika a košile na třicet.

„To tvoje prádlo nesmíš nechat ždímat, Adame, nebo z toho budeš mít zmuchlané hadry, které těžko vyžehlíš, a většinu triček rovnou vyhodíš, protože se z toho stanou neforemné cáry, jasné?“

Na jednu stranu jsem si lebedil, že nejsem ženská a tohle nepatří stabilně do mé náplně práce, na druhou stranu jsem považoval za příkoří osudu, abych tak poeticky řekl, že to na mě teď zrovna vyšlo, jako kdybych si vytáhl hodně blbej los. Přitom jsem si uvědomil, jakéj to je paradox. Když prala máma, tak jsem si říkal „jaký praní, zmáčkne pár čudlíků a pověsí to“. A teď mám dojem, že to je vysoce intelektuální činnost, která mi sežere pořádněj kus času. Navíc s výsledkem velice nejistým.

Z těch hrůzných představ na mě přišel hlad. Chtělo by to druhou večeři. Máma se mi kolikrát smála: „Ty jsi pořád jak puberták ve vývinu. Tebe je snad líp šatit než žít.“ Otevřel jsem chladničku a propátrával obsah. Ani jsem se nemusel dlouho rozhodovat, vyhrála škvarková

pomazánka a kysaný zelí. Někdo může namítnout, že nezbedný škvarky mi zadělají na cholesterol, ale to zelí určitě působí jako protijed.

Když jsem si mazal druhý krajíc, pořádně ve mně hrklo a skoro se mi podlomily kolena. Jsem zvyklý otevřít lednici a *vždycky* v ní najdu něco k jídlu. Umím nakupovat, nejsem jak divoch z amazonskejších pralesů, co se dostane do velkoměsta a neví, která bije. Jenže mnou doslova otrásl, že teď to bude výhradně *moje* starost, abych v tý lednici vůbec něco požitelného našel. Budu na to muset myslet. Možná si i dělat seznam, co potřebuju.

Něco jednoduchýho uvařit umím, třeba takovej gulášek, to je moje specialitka. I bramborovej gulášek. Nejlepší je ohřátý druhý den. Karbanátky taky zvládnou, od nich by nemělo bejt daleko k sekaný. Aha, to musím ještě probrat s máti. A snad mi tu nechá nějakou kuchařku. Nemyslím dvounohou, o tu bych se možná někdy v budoucnu měl postarat sám, napadlo mě nevesele. Těch tištěnejch se tu pár našlo. Už se vidím, jak si v nich před spaním lisuju. Ach jo. Chmurný konce a ještě chmurnější výhledy za ně.

A tak jsem se radši zaposlouchal do dialogu rodičů. Máti tátu právě pucovala, že heká, když sedne, heká, když vstane, heká, když se ohne...

„Prosím tě, hekáš jak starej dědek,“ napomenula ho. „Nedělej to.“

„A proč ne?“ nechápal táta. „Vždyť jsem starej dědek. To tady mám juchat a vyhazovat zadníma a křepčit?“

„To jsem snad neřekla,“ ohradila se máma. „I když...“, naklonila hlavu a přemítavě si tátu přeměřila. Pak jí zacukal levej koutek. „No, že bys to zkusil? Jestli by se to shodovalo s mou představou?“ hecovala ho.

„Srandičky, na to tě užije,“ trhnul táta ramenem.

„Jsem ráda, že to uznáš. Já prostě nejsem suchar jako někdo,“ zacvrlikala máti sladoučce.

Ježíš, jak mně to bude chybět... zazoufal jsem si v duchu.

„Hekám snad já?“

Táta se zamyslel. Jasně, máma ať leze, kam leze, natahuje se, ohýbá, prostě cokoliv, tak všechny prostocviky provádí v naprostém tichu.

„Nevzpomínám si,“ zabručel táta. Celej on. Nepřizná mámě, že má pravdu. Musí si nechat prostor pro zpochybnění. „Asi proto, že tě nic nebolí,“ dodal vítězoslavně a stoupl si na pomyslný piedestal, protože on má na rozdíl od mámy bolesti.

„Egoistická tvrdohlavá palice,“ vřískla máti. „Jasně, že mě bolí. Levé rameno, hodně. Levé koleno. Ale mlčím. Proč tím mám obtěžovat?“

„Ale bolí tě to o dva a půl roku méně než mě,“ urazil se táta.

„Pochop,“ stála si máti na svém, „že jestli ti křupne v rameni, v koleni, prostě někde, tak nejsi starej, ale křupavej, jasný?“

„Ne,“ přiznal táta.

„Víš,“ sedla si máma na židli proti němu, když předtím podlila v remosce krutí prsa a mně se sbíhaly sliny, „jak tak pozoruju někdy lidi a přemýšlím...“

„Proboha, hlavně nepřemýšlej, to může být nebezpečné,“ lekl se táta.

Máma mávla rukou, jako když odhání protivnou vosu. „Nech mě to vysvětlit. Všimla jsem si, že vy staří,“ zaryla si do táty, „rádi hekáte a upozorňujete na svůj věk a potíže. Vždyť stačí, že je to na vás vidět.“

Táta se ošil. „Nemohla bys mluvit trochu obecně? Neber si mě jako mustr, jo?“

„Já jsem si zkrátka uvědomila a všimla, že když heká a naříká a křupe mladý člověk, tak je do jisté míry atraktivní a sluší mu to. Dělá ho to zajímavým. Ale jak začne hekat starý člověk, tak ho okolí považuje za odepsanou trosku. Můžu ti garantovat,“ zvedla prsty k přísaze, „že kdybych někdy měla i po čtyřech lézt, tak nebudu kvílet a skučet, ale tvářit se, že je to u mě normálka, že je to můj koníček.“

Uvědomil jsem si, jak mi ty jejich řeči a slovní přestřelky budou chybět. Vždyť tady bude strašlivý ticho! Ono teda bylo i tak docela často, protože každé si dělal to své, ale zákonitě to bylo jiný ticho, než když je člověk někde sám. Úplně sám.

Přípravy vrcholily. Automatka mi tu zůstane, v baráčku ji původní majitelé nechali. Dohodli jsme se, že tu zůstane taky ložnice. To mě docela potěšilo. Je pěkná, bytelná, třeba i nějaká křepelka se mi v ní zahnízdí.

Nastal poslední společný víkend. Vlastně ten poslední společný už byl. V tomhle se naši stěhují. V týdně máti zařídila takovej malej stěhovák, odvezl to, co se do osobního auta nevejde. Rozhodl jsem se, že pojedu v sobotu s nima, něco jim taky odvezu, pomůžu přemístit, usadit... a pak se vrátím. Domů. Kde už nikdy nic nebude jako dřív. Jako posledních skoro dvaatřicet let. Ale určitě jsem nechtěl, aby oni odjeli a já najednou zůstal sám v bezdějně prázdným bytě.

6. kapitola

EVA

Někdy je ve skříni kostlivec

Sen se stal skutečností. Bydleli jsme na „naší“ chalupě nebo chatě, ještě jsme se nerozhodli, ona to spíš byla taková přízemní minivilka. Zbyněk se opravdu zmátořil, do očí se mu vrátila jiskra, narovnal se v zádech, najednou měl zase rázný krok a zdálo se mi, že mu snad i zhoustly vlasy. Zdárně jsme zvládli dobu velkého třesku, zahrnující plánování, velké přesuny, stěhování, převážení. Ale co to je proti tomu, že se nám splnil sen a já mám jako bonus zase bezvadného mužského.

Pravda, jen jsem někdy pocítila takové lehounké bodnutí, skoro jako němou výčitku. To když jsem si vzpomněla na Adama. Vyčítala jsem si, jestli jsem nebyla moc krutá. Jestli to u mě nebyla chvilková pomatenost. No tak co, tak s námi bydlel jednatřicetiletý syn. Jenže mi bylo jasné, že kdyby se to vrátilo, jednám úplně stejně. Prostě na jedné straně bylo něco jako logická nezbytnost, na druhé city.

Doufala jsem, že nestrádá, že nemá hlad, že nám to nevyčítá... Doufala jsem, že si brzy najde nějakou sympatickou ženu. Naštěstí podle toho, že k nám občas zajel, často volal a nevadilo mu, když volám já, to vypadalo, že nám nemá nic za zlé. Že je relativně spokojený a v klidu.

* * *

V úterý jsem si dopřála potěšení stavit se cestou z práce u Áji. Alena, Alenka, Ajka, jak ji láskyplně oslovoval její zákonitý choť Josef, byla polovina manželského páru našich dalších ryzích, kovaných přátel. Jako Helena a Karel se začátkem důchodu dali městu vale a natrvalo přesídlili na chalupu, tak Ája a Josef městu zůstali věrní a přírodu a práci na zahradě a kolem nemovitosti nemuseli. Zato chodili do divadla, na výstavy, na nejrůznější kulturní akce a zasvěceně o nich vyprávěli a rozebírali je.

„Tak povídej, jsem celá jedno ucho,“ vyzvala mě Ája a postavila přede mě pořádný puclák černorybízového čaje a z lednice vykouzila tiramisu. Domácí výroby. Svoji zálibu v kultuře kompenzovala zálibou v kulinářství. Strašně dobře vařila a pekla. A nebála se experimentovat. Ne, její sáhodlouhé líčení divadelních představení a citové výlevy nad obsahem přečtených knih mně nevadily, protože jsem se soustředila na konzumaci předložených dobrot.

„Milá zlatá, je to docela záhul,“ přiznala jsem. „Samozřejmě pro mě. Řeknu ti, na stará kolena začít dojíždět do práce, to je horor. On je to podle mě horor kdykoliv. Jenže když ti ve městě ujede trolejbus, můžeš se spolehnout na vlastní nohy nebo za chvíli jede další. Já sice můžu jet jak vlakem, tak autobusem, jenže mají skoro hodinový interval. A cesta do práce mi trvá čtyřicet minut. To máš denně skoro hodinu a půl. Hodinu a půl úplně promarněného času,“ vztekala jsem se.

„Víš, co lidé i tady ve městě jezdí do práce skoro hodinu?“ snažila se mě uklidnit Ajka. „Málokdo má takovou kliku, aby z domova do práce chodil patnáct minut příjemnou procházkou.“

Měla samozřejmě pravdu, ale já brblala dál. „Nevěřila bys, jak mi ta hodina a půl chybí. A to mi přibyla práce na zahradě,“ skuhrala jsem. „Já se na ni těšila a dělám to

ráda, jenže jsem na to sama. Zbyněk toho má pořád dost na baráku. Přiznám se, že jsem si musela udělat úplně přesný plán, co kdy. Doslova rozvrh. Jinak bych to absolutně nezvládla.“

„Jo, to znám,“ usmála se Ája a mohutně zakrojila do své porce tiramisu. Já do té své teprve zobla. Tiramisu bylo bezkonkurenční, okřídlené „nebe v hubě“, jenže zatímco já sotva začala, Ája sbírala malou vidličkou poslední drobčky. „Dáš si ještě kousek? Že se ptám...“, a už mi nakládala na talířek další porci. Odmítla jsem. Nenutila, odbočila s tou dobrotou na svůj talířek. Ája byla moc hezká v obličeji, na svoje roky měla obdivuhodně málo vrásek, ale nestály za tím plastické úpravy ani drahé krémy. Na vině bylo pár kil navíc, které jí sice v obličeji prospěly, ale po těle zrovna nelichotily.

Brala to s humorem. „Podívej se. Ženská po padesátce se musí rozhodnout, jestli bude vypadat dobře v obličeji a mít oplácanější figuru, nebo jestli bude mít krásnou postavu, ale vrásky. Tak si vyber, víd?“ pravila dobromyslně a pustila se do mnou odmítnuté porce.

„Aha,“ upila jsem čaje. Ujížděla jsem na černém rybízu i na jostě ve všech možných podobách. Ten čaj mě inspiroval. Na víkend ve Lhotce udělám kynutý koláč s tvarohem, bohatě posypaný jostou z mrazáku, na to drobenku. Zbyněk tvrdí, že už jen tenhle koláč stojí za to, aby mě za žádnou ženskou nevyměnil. „A někdy je potřeba vyluxovat, setřít prach, vyčistit okna...“, pokračovala jsem ve své tirádě.

„K tomu samozřejmě tuny potištěného papíru,“ připomněla Ajka a chápavě kývala hlavou.

„Ke všemu jsem si teď na sebe ušila bič, jeden překlad byl doslova šílený, absolutně nechápu, co s ním redaktorka dělala, podle mě nic. Tak jsem na to upozornila paní z nakladatelství a lup, dají mi jeden překlad k redakční úpravě.“